

ЕДГАР ГУВЕР ПРО КОМУНІСТА БРИДЖЕСА

ВАШИНГТОН. — Голова федеральних агентів, Едгар Гувер, повідомив головного прокуратора Джексона, що Гері Бريدжес, юнійний провідник на західній бережжжі, є комуністом і веде підпільну роботу в Америці. Гувер залучив відповідну кількість документів, доказуючи, що Гері Бريدжес є комуністом і що комуністи в неправий спосіб працюють до повалення сучасного американського устрою.

Едгар Гувер також говорив, що його бюро провирює випадки 16,000 можливих саботажників в Америці, а серед них звертає увагу на 6,000 серед яких є всі комуністичні провідники і члени нацистичного Бунду в Америці. Його бюро також досліджувало 1,200 фабрик, що виробляють зброю. І хоч воно впевнилося, що дотепер не поповнено нігде саботажної акції в промислі, то проте є небезпека, що можливі саботажники це готові робити. Про комітет Даеса Гувер заявив, що він є переконанням, що той комітет може виконати корисну роботу, бо конгрес дав йому широкі права і він може покласти на переслухання таких людей, яких не можуть переслухувати федеральні агенти. Але комітет Даеса повинен знати своє місце, а також розуміти місце та завдання Федерального Бюро Інвестицій.

ГРІН В ОБОРОНІ РОБІТНИЦТВА.

ВАШИНГТОН. — Вільям Грін, голова Американської Федерації Праці, заявив, що закиди на адресу робітництва, що воно не хоче вповні співпрацювати в кампанії зброєння, є неслухняний. Навпаки, організоване робітництво часто робить великі поступки на користь цього зброєння і зобов'язується цілком не страйкувати, навіть колиб до цього були поважні причини. А це велика уступка, говорив Грін, беручи під увагу, що найголовнішою зброєю в боротьбі за кращу платню для робітників є страйк.

ТІЛНІ ОСТАНКИ ЛОТІЕНА СПОЧИЛИ НА ЦВИНТАРИ.

ВАШИНГТОН. — Після вчорашнього спалення тілні останки британського амбасадора, лорда Лотієна, зложено на Арлінгтонському цвинтарі в Вашингтоні, у стіп пам'ятника воєнного корабля „Мейн”.

ПОЛІЦІЯ ДЛЯ ЦІЛОЇ ЄВРОПИ.

ВУДСТАК (Онтеріо, Канада). — Перебуваючий тут командант норвезької морської фльоти, капітан Рісен-Ларсен, заявив, що коли закінчиться війна, а Англія виграє, треба завести в цілій Європі англо-американську поліцію, яка здушувалаб спроби всяких заколочувачів мира дориватися до влади і штовхати наріз до війни.

ПЕРЕГОВОРІ З МЕКСИКОМ.

ВАШИНГТОН. — Мексиканський амбасадор Франціско Нагера, розпочав з підсекретарем стейту, Сомнером Велесом, переговори, щоб поладити всі спільні справи між Америкою і Мексикою. В тих переговорах порушуватимуть також справу конфіскації американської нафти в Мексико.

КАПІТАН ПРО МОРСЬКІ ПРИГОДИ.

МОБІЛЕ (Алябама). — До цього міста прибув у бізнесових справах один англійський капітан корабля, Корнеліус Арундел, який в цій війні зазнав вже чимало пригод. Його корабель напав німецький морський корабель недалеко Бермуди і затопив його. Частину моряків німці вистріляли, а решта, що знайшлася на воді, забрали на сей корабель. Так їздили вони довгий час по морі в німецькі кораблі. Але знов німцям вдалось знайти один норвезький корабель і цей раз вони корабель взяли в полон. На нього вони поставили свою владу, а також перетранспортували полонених. Та тут трапилось щось зовсім протилежне: англійці напали на цю німецьку добычу і її затопили. На морю, в воді, знайшлися тепер німці, полонені норвежці й англійці. Їх врятував англійський водний літак. Арундел говорив, що німці поводитися з ними сяк-так. Але харч був дуже поганий.

НОВИЙ МОДЕЛЬ ЛІТАКА.

БАЛТИМОР. — Місцева фабрика літаків випустила новий модель воєнного літака, що дотепер найкращий на світі. Він має швидкість, з повним ладунком, 340 миль на годину. Також має дуже сильну палю зброю і сильне опанцерування для залоги.

ПРОПАВ ПРОФЕСОР ХЕМП.

ПРИНСТОН (Нью Джерзі). — Тут зник у загадочний спосіб вчений хемік, д-р Ергард Фернгольц. Він походив із Німеччини і в хемічних науках мав відзначитись великими знаннями. Він пішов був з двома своїми псами над озеро на прохід і пси вернули наскрізь промокли, а його не було. Рятункові відділи перешукували озеро, але не знайшли сліду по професорові.

БРИТАНІЯ ПРОСИТЬ ФІНАНСОВОЇ ПОМОЧИ В АМЕРИЦІ

В офіційних колах Вашингтону стверджено, що Велика Британія таки просить фінансової допомоги в Америці. Ствердження цієї вістки наступило після того, як пані Рузвельт на своїй пресовій конференції твердо заявила, що вже час, щоб Америка дала Англії фінансову поміч і то не в формі позичок, тільки в формі дарунків. Пані Рузвельт говорила, що дотепер Англія за всі продукти в Америці платила готівкою помагаючи в той спосіб американському воєнному промислові розвиватись і заосматровувати власні воєнні потреби. А тепер наступив час, щоб Америка справді помагала Англії, говорила пані Рузвельт. Вона висловила думку, що грошеві дарунки для Англії є кращою запорукою, щоб Америка не пішла до війни, ніж позички. На запит одного репортера, звідки взяти гроші для Англії, пані Рузвельт відповіла, що з кишені загалу.

Секретар фінансів Моргентав, який минулого тижня заперечив вістку, начеб Британія хотіла від Америки фінансової допомоги, тепер відмовився повторити заперечення. З його мовчання виходить, що Британія попросити таки просить. Але він додавав, що не бачить способу, як можна ту поміч дати без одобрення конгресу.

КНУДСЕН НАГЛИТЬ ДО ЗБРОСННЯ, БО „ПОТРЕБА СТРАШНА”

Член дорадчого комітету в справах зброєння, Вільям Кнудсен, оголосив листа до виробників машинового знаряддя, та награв їх, щоб вони забули під сучасну хвилю за все, а чимскоріше виробляли знаряддя, на яким з черги фабрики зможуть виробляти зброю. Ситуація дуже нагальна, говорив Кнудсен. Якби виробники дивились на справи за середини, як він може дивитись, то вони зрозумілиб, чому він їх так нагальє, писав Кнудсен. Він признавав, що дотепер американський промисел довершив величезних успіхів і за рік потроїв виріб зброї. Але це все замало. Треба спінити, треба ставити працю в фабриках на три шихти. Треба все забути, а мати на увазі одно: безпеку краю.

УРЯД ЗДОБУВАЄ КОНТРОЛЬ НАД РІКАМИ

Внаслідок рішення найвищого суду федеральний уряд здобув цілковиту контроль над річною сіткою Америки, зокрема над ріжними волопадами, придатними до шлюз і будування електривень. Уряд тепер має повне право сам будувати такі електривні, а також давати дозволу іншим їм робити.

„ЧИСТКА” НЕ ВДАЄТЬСЯ

НЬЮ ЙОРК. — Кенет Стимсон, голова ньюйоркського повітового републіканського комітету, хотів „прочистити” комісара Костуму з його становища голови виборчого комітету, тому, мовляв, що він несправний. Та йому не вдалось і він потерпів на авторитеті. Правдоподібно, що внаслідок цієї невдачі „прочистять” Стимсона.

АНГЛІЯ ПЕРЕД ПИТАННЯМ: ХТО МАЄ БУТИ НОВИМ БРИТІЙСЬКИМ АМБАСАДОРОМ У ВАШИНГТОНІ

ЛОНДОН. — Колишній британський прем'єр Лойд Джордж виїхав з Валії до Лондону, як видно, покликаний англійським урядом на конференції.

Догадуються, що предметом нарад Лойд Джорджа буде певно ситуація, створена через смерть британського амбасадора в Вашингтоні, маркіса Лотієна. Дуже можливо, що Лойд Джордж запропонує стати амбасадором у Вашингтоні, а може зайняти місце лорда Галифкса в міністерстві заграничних справ, щоб цей міг стати амбасадором.

Одинокою перешкодою для перебрання амбасаді в Вашингтоні Лойдом Джорджом є звичайно його вік: йому в наступному році мине 78 літ.

Догадуються, що британський уряд не вирішить скоро цієї справи.

І ПАПА БУДУЄ ПРОТИЛЕТНИЧІ СХОРОНИЩА

РИМ. — У Ватикані викликається особисте схоронище для папи римського, хоча він виразно недавно висказав надію, щоб війна покінчилася скоро.

Будову схоронища зарядила комісія кардиналів, як кажуть без відома папи. Будовою займався архітект Енріко Галеаці, начальник технічного відділу Ватикану. Схоронище мало би складатися з трох кімнат, з котрих кожна мала би мати підлогу поверхні 12 квадратних стіп. Має вона давати повну захорону перед бомбами. У кімнатах є електричні прилади до ogrівання й мають вони дістати лишень необхідну обстановку. Одна кімната це буде папська спальня, одна робітня, а одна кухня.

Інші мешканці Ватикану мали би на випадок летничих рейдів шукати схоронення в бастіоні Браманта, що має стіни 25 стіп грубости.

„ДОМАШНЯ ГВАРДІЯ”. — Американці в Англії зорганізували спеціальну „домашню гвардію”, що має співпрацювати з англійською. На світліні генерал Вейд Гейз робить перегляд гвардії.

НІМЕЦЬКИЙ НАТИСК НА ФРАНЦІЮ

ФЛЯНДЕН ПРИЙМАЄ ВИСЛАННИКА ГІТЛЕРА.

ВІШІ. — Гітлер вислав до французького уряду в Віші Оттона Абеца, свого представника, а рангою амбасадора, щоб видимо обговорити справи, зв'язані з арештуванням Гітлерового прихильника Ляваля.

Абец приїхав з сильною сторожею німецьких жовнів і відразу замовив собі побачення з Петеном й Фляндемом.

У дипломатичних колах кружляють з того приводу догади, що Гітлер стане натискати на французький уряд у Віші, щоб він дав Гітлерові те, чого домагався Ляваль. Ходять навіть чутки, що Німеччина задумує тепер окупувати решту Франції аж по Середземне Море, щоб туди дати допомогу Італії.

ДАЛЬШІ БРИТІЙСЬКІ УСПІХИ В ЕГИПТІ

КАІРО (Єгипет). — По завзятій битві Бритійські війська знад Нілю заняли від італійців дальшу базу в Солумі й заняли Капуцо в Лівії, італійський колонії в Африці.

Дальша кампанія проти італійців у Лівії й Єгипті, що в минулому тижні закінчилася взяттям у неволю 70,000 італійців, задержалася через дощі. До того англійці доперли до території, сильно італійцями уфортифікованої. Вони використовують задержку для направлення комунікації.

АНГЛІЙСЬКІ РЕЙДЕРИ НАД НЕАПОЛЕМ.

КАІРО. — Бритійські летуни зробили в суботу вночі рейд на італійський порт Неаполь та ушкодили п'ять італійських воєнних кораблів.

У той самий час збомбардовано теж летнище коло Неаполя й запалено на ньому будинки.

Урядовий комунікат каже, що напад на флотну базу в Неаполі був дуже подібний до рейду на італійську базу в Таранто місяць тому.

Урядовий комунікат признає одначе при тому, що останки італійського опанування Середземного моря.

ПОГОДА Й ГОРИ ЗДЕРЖУЮТЬ НАСТУП ГРЕКІВ.

АТЕНИ. — Грецькі армії поступають далі наперед, не дивлячися на скріплений спротив італійців. Цєю ціллю є видимо морський порт Вальона, котрий знаходиться в італійських руках, а котрий, на випадок заняття греками, став би для англійців догідною морською базою для операцій на Адрійському морю.

Югославянські вістки подають, що греки вже заняли Тепелені й Хімару, але грецький урядовий комунікат, як звичайно, не подає вістки, поки грецькі війська не укріпляться в містах так, щоб не можливо було їх відбити назад.

Греки посунулися теж наперед в околиці Ельбасану, котрий держать сильні відділи італійських альпійських військ.

ІТАЛІЙЦІ МАЮТЬ НАДІЇ.

РИМ. — Італійський урядовий комунікат у понеділок говорив про завзяті бої в Альбанії й Єгипті, але висказував надію, що найгірші невдачі італійської армії вже проминули та що від тепер битви підуть для італійців краще, бо боеві війська дістали сильні скріплення.

Фашистська партія почала сильну кампанію в краю за скріплення воєнних настроїв.

БРИТІЙСЬКІ РЕЙДИ ПРОТИ НІМЕЧЧИНИ.

БЕРЛІН. — Урядовий комунікат признає, що в неділю вночі й в понеділок рано британські летничі відділи появилися знову над Німеччиною. Над Берліном появилися англійські літаки двома наворотами.

Урядовий комунікат признає, що одна з бомб, скинутих британськими летунами, поцілила просто підземну залізницю в Берліні. Цей самий комунікат говорить, що британські летуни церку в Вестфалії.

Бритійський комунікат про ці рейди каже, що летуни бомбардували Франкфурт над Меном, корабельні доки в Кіль, порт у Бремені та відосібнені залізничні вузли, магазини нафти, товарні двірці й електричні стації. Над Каналом злягла сильна мряка, котра не дозволяла німцям масово бомбардувати Англію.

РЕЙД НА НЕВТРАЛЬНУ ШВАЙЦАРЮ.

БЕРН (Швайцарія). — Нерозрізані досі літаки літали в понеділок вночі над цим містом і скинули кілька бомб, котрі вбили три особи.

Коло залізничного двірця є величезні ями від бомб. Кілька будинків довкола двірця зовсім розбиті.

Сирени заалармували міське населення й заставили його ховатися до протирейдових сховків. Аларм тривав понад дві години.

"СВОБОДА" (UKRAINIAN DAILY)

FOUNDED 1893.

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письмений текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед
появою числа, в котрім оголошення хоче мати своє оголошення.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодинокі числа три центи.		Three cents a copy	
На рік	\$6.00	One year	\$6.00
На пів року	\$3.25	Six months	\$3.25
На три місяці	\$1.75	Three months	\$1.75
Число з п'ятиці (з англійською частинкою):		Friday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.00	One year	\$2.00
На пів року	\$1.25	Six months	\$1.25
В Державі Ситі і Заграниці:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$9.00	One year	\$9.00
На пів року	\$4.75	Six months	\$4.75
На три місяці	\$2.50	Three months	\$2.50

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016.
4-0807.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ЩЕ НЕ ЗЛОВИВ, А ВЖЕ СКУБЕ

Польські газети в Америці дають широкий розголос спільній польсько-чеській маніфестації в Польським Домі в Лондоні, котру вони називають згідно маніфестацією польсько-чехословацької солідарності. Звісно польсько-чеське братання могло би українців зовсім не обходити. Воно могло би відбутися так, щоб українців не зачіпало не більше, ніж всяка подія в якомусь сусідньому народі. Лондонська маніфестація має для нас далеко ближчий інтерес.

Бесіди, що виступали на цій маніфестації, називали себе офіційними представниками чехословацького й польського урядів. На маніфестації були навіть Рачкевич і Бенеш, себто начальники польського й чехословацького урядів на еміграції. В своїх публичних заявах представники цих урядів давали запевнення спільності інтересів в боротьбі проти Німеччини та допомозі Англії. Це зрештою є для них зовсім самозрозумілою річчю, що вони воюють проти Німеччини, що глядають поміччю в Англії й взаємному порозумінні. Однак з нашого боку це висуває негайно питання: яких держав хочуть ці два емігрантські уряди? Чи хочуть вони лише визволення поляків і чехів зпід німецького панування? Чи хочуть вони крім цього ще добути назад панування над тими не чеськими й не польськими народами, над котрими вони панували до розвалу Чехословаччини й Польщі?

Уже саме вживання назви Чехословаччини вказує на те, що чехи хочуть відбудови чехословацької держави. З того, що вони не кажуть виразно, що не хочуть слівачів і українців, можна робити висновок, що чехи мріють про повернення їм назад панування над нечехами. Польські бесідинокі со свого боку говорили про ідею Ягйлонів, що очевидно, не означає ніщо інше, як намір загарбати польські землі на сході, передовсім українські.

Потвердження цих висновків дають кореспонденти до американських газет, котрі зприводу цієї маніфестації заговорили нагло про великий бльок польсько-чеський у середині Європи, бльок, що має налічувати 50 мільйонів душ населення. Якщо цей бльок мав об'єднувати лише самих чехів і поляків, то звісно він не міг би мати більше, ніж 25 мільйонів. Отже других 25 мільйонів два братанки збираються нагарбати з сусідніх народів проти їх волі.

Маніфестація в Лондоні показує, що й чехи й поляки нічого від історії не навчилися. Та на основі історії можемо їм сказати вже нині, що якби навіть таке сталося, що Польща й Чехословаччина знову повстали, то їх доля буде знову повторенням минулого: вони розвалиться так само соромно й скоро, як розвалилися попередні.

ОСТАННІЙ ЗАКЛИК ДО РЕЄСТРАЦІЇ

За кілька днів скінчиться реєстрація чужинців. Час не буде продовжений поза 26 грудня. Департамент справедливості перестерігає всіх чужинців, котрі ще не зареєструвалися, що нема причини здержуватись від реєстрації і тим наражуватись на грошеві і тюремні кари.

Ерл Г. Гарисон, директор реєстрації чужинців, визнає і радить усім негромадянам, хоч мають труднощі з іміграційними законами, щоб зареєструвались перед 26 грудня а їх дорадників і приятелів закликає, щоб допиливали цієї справи. „Хто не буде мати доказу реєстрації, той значно погіршить своє положення. Треба згадати про одержані листи без підпису та інші, в котрих автори пишуть про побоювання деяких людей з приводу способу їх приїзду і не сподіються улашкування; інші знова думають, що краще наражатись на прилапання, арешт і кари, ніж виявляти себе. Всім писателям тих листів скажу одно: Реєструйтесь! Хочби реєстрація нічого не помогла, то однак в нім не погіршите. Після існуючих законів, багато негромадян може дістати полекції, особливо хто не має за собою іншої провини, крім нелегального перебування. За прийнятою процедурою не тільки можна загалегалізувати побут, але сам закон реєстрації чужинців прийнято для поправки іміграційних законів. В деяких випадках початковий прокуратор має право звільняти сказаного на депортацію“.

Директор реєстрації чужинців перестерігає, що занедбаня реєстрації викличе вороже наставлення конгресу до справи ухвалення нових законів про легалізацію тих нелегальних чужинців, проти побуту котрих нема тут закиду. Відносно того він заявляє таке: „Як прийде до того, що будуть ухвалені нові закони для полекції тих негромадян перед нас, котрі своєю лояльністю заслуговують на те, то певно з того не зможуть користати ті, котрі через своє побоювання чи вагання не повинуються іншим законам. Мені здається, що Злучені Держави, себто законодавче і виконне тіло, схочуть показати, що хоч небезпечно, то однак краще „повинуватись нашим законам, ніж нехтувати їх. Ніхто не повинен зводити себе тим, що саму реєстрацію переводять приязним способом. Це не значить, що так само будуть трактовані переступники приписів реєстраційного закону. Їх будуть виводити з країни“.

Хоч Іміграційне і Натуралізаційне Бюро старается всіма силами допомогати апікантам через видавання доказів їх громадянства, то однак до кінця реєстрації не можна багато зробити в тій справі. Хто не має певності про своє американське громадянство, той повинен зареєструватись, бо треба розуміти, що сама реєстрація нічого не пошкодить громадянину. Досі зареєструвалось вже понад 3 мільйони 600,000. Думали, що це буде загальне число чужинців, але показується, що їх мабуть понад 4 мільйони. Звертається увагу на інші приписи закону, а саме, що „по реєстрації треба повідомляти влади про кожну зміну сталого адресу, навіть коли це не одержано карти реєстрації з Вашингтону. У справі видачі карт, уряд подає: „Реєстрація переходила скоршим темпом ніж сподівались. Дякуючи не було змоги реєстрації „формулярі провирити, понумерувати, надрукувати імені й адреси та вислати карти. Звертається увагу на те, щоб так реєструвати, як і інші інтересовані особи, розуміючи, що в таких умовах не можна сподіватись карт скорше, як за кілька тижнів. Хочби карта не прийшла до 26 грудня, то однак реєстрований не має чого боятись. Кожний, хто зареєструвався, карту у свій час дістане“.

В останній заклик до всіх нереєстрованих чужинців у Злучених Державах, Е. Г. Гарисон відзивається:

„Для всіх досі незареєстрованих негромадян, а також родичів та опікунів чужинців-дітей нижче 14 року життя це останній заклик! Дістануть зразковий реєстраційний формуляр, зеленої краски, з чинку?... Аджеш хоч їх і визнається, але козачество несе великі втрати в боях людьми і, коли відкинути від кількості визволених тих поляків та польок, москалів та москвонок, волюхів та волюшок тощо, що перебували з нашими людьми в неволі, то вибде, мабуть, те на те: скільки визволено, стільки братчиків наложно головами. Цей простий розрахунок здавався йому таким зрозумілим для всіх, що він хотів довести до того самого висновку, що до нього він прийшов.“

А батько? — виринало раптом питання. — Аджеш якби не було тих лицарських виправ для визволення невольників, то батько так би й загинув у турецькій неволі. Але це питання не могло захитати його добре проміркованих думок. Серцем він дякував Богові, що поміг йому з братчиками визволити батька з неволі, але розум говорив йому, що не загинуть козаки в жадобі слави й здобичі ту-

траційного закону. Їх будуть виводити з країни відповідно карати“.

На адресу тих чужинців, котрі відкладають реєстрацію, бо сподіються стати громадянами перед 26 грудня або що Іміграційне і Натуралізаційне Бюро видасть докази їх громадянства, Е. Г. Гарисон відзивається так:

„Тільки мале число претендентів на громадянство перейде всі формальності перед 26 грудня. Хто до того часу не стане громадянином і не зареєструється, того ждуть тяжкі кари, а крім того це певно стане йому перешкодою в дальших стараннях стати громадянином. Потім при натуралізації будуть питати за доказами реєстрації чужинців“.

Хоч Іміграційне і Натуралізаційне Бюро старается всіма силами допомогати апікантам через видавання доказів їх громадянства, то однак до кінця реєстрації не можна багато зробити в тій справі. Хто не має певності про своє американське громадянство, той повинен зареєструватись, бо треба розуміти, що сама реєстрація нічого не пошкодить громадянину. Досі зареєструвалось вже понад 3 мільйони 600,000. Думали, що це буде загальне число чужинців, але показується, що їх мабуть понад 4 мільйони. Звертається увагу на інші приписи закону, а саме, що „по реєстрації треба повідомляти влади про кожну зміну сталого адресу, навіть коли це не одержано карти реєстрації з Вашингтону. У справі видачі карт, уряд подає:

„Реєстрація переходила скоршим темпом ніж сподівались. Дякуючи не було змоги реєстрації „формулярі провирити, понумерувати, надрукувати імені й адреси та вислати карти. Звертається увагу на те, щоб так реєструвати, як і інші інтересовані особи, розуміючи, що в таких умовах не можна сподіватись карт скорше, як за кілька тижнів. Хочби карта не прийшла до 26 грудня, то однак реєстрований не має чого боятись. Кожний, хто зареєструвався, карту у свій час дістане“.

В останній заклик до всіх нереєстрованих чужинців у Злучених Державах, Е. Г. Гарисон відзивається:

„Для всіх досі незареєстрованих негромадян, а також родичів та опікунів чужинців-дітей нижче 14 року життя це останній заклик! Дістануть зразковий реєстраційний формуляр, зеленої краски, з чинку?... Аджеш хоч їх і визнається, але козачество несе великі втрати в боях людьми і, коли відкинути від кількості визволених тих поляків та польок, москалів та москвонок, волюхів та волюшок тощо, що перебували з нашими людьми в неволі, то вибде, мабуть, те на те: скільки визволено, стільки братчиків наложно головами. Цей простий розрахунок здавався йому таким зрозумілим для всіх, що він хотів довести до того самого висновку, що до нього він прийшов.“

А батько? — виринало раптом питання. — Аджеш якби не було тих лицарських виправ для визволення невольників, то батько так би й загинув у турецькій неволі. Але це питання не могло захитати його добре проміркованих думок. Серцем він дякував Богові, що поміг йому з братчиками визволити батька з неволі, але розум говорив йому, що не загинуть козаки в жадобі слави й здобичі ту-

ПОНАД СЯНОМ І БУГОМ

(Для „Свободи“ з Європи).

Яка тепер найважливіша ріка в Європі? Скажете — Дунай, Дніпро, Рен, Волга? Помилаетесь. Це Буг і Сян. Ці бо дві річки відділяють два величезні політичні комплекси — Німеччину, що має своє військо аж на еспанській границі, і Союз, що сягає аж до берегів Тихого океану. Ці ріки ділять два світи, що ще недавно ворогували, а від літа 1939 р. живуть у добросусідських відносинах. Новий кордон проходить якраз по „тій українській етнографічній території, на якій з давніх давен панувала Польща“.

Коли глянути з лівого боку Сяну на схід, де панує советська держава, то сразу помітно, що там „усе інше“. Колісь, як казали, цар Петро І прорубав для москалів „вікно в Європу“, здобувши перемогу Балтійського моря. Тепер, як видно, Сталінові та його партії того „вікна“ до Європи не треба. Навпаки, советська влада старается переродити шлях для зносин підвладної людності з сусідніми державами. За Сяном зроблено порожню смугу, з якої виселено всіх людей. Хати й села, де кинуло життя, стоять пустою. Тільки дерев'яні вежі з советськими вартовими в рогах шапках — такий тепер прикордонний „краєвид“.

будь котрої почти або найближчої громадської добродійної установи, виповніть при потрібній допомозі, за яку не треба нічого нікому платити та вдайтесь особисто до реєстраційного бюро ще цього тижня, а на всякий випадок перед 26 грудня. Покінчить з тим ділом, а певно спокійніше перебудете свята“.

„Накінець треба ще згадати, що хоч виглядає дивно, щобі комуся дякувати за те, що сповнив свій обов'язок через пошанування закону, то однак персонал дивізії реєстрації чужинців і почти почувается до обов'язку подякувати не тільки тим численним громадянам, що співпрацювали з ними, але й тим чужинцям в Америці за їх кооперацію і повні відповіді, особливо від старших людей, котрі охочо підписували т. зв. Книгу Гостей, ідентифікували себе відбитком пальців і деякі висказувались, що чуються вдячені, коли тим чином можуть допомогти цьому краєві. І певні ознаки, що цей закон реєстрації чужинців буде містком між негромадянами і громадянами до більш чинної національної єдності“.

ди, де їх не прохано, то й батько не попав би в неволю. „Татари, — думав він, — ворог не страшний і з ними можна було б упоратись одним добре влаштованим походом на Крим, колиби сили козацькі не приборкано було. А хто її приборкує! Король же дозволяє мати велику козацьку потугу, й тільки тоді, коли небезпека від бісурменів або москалів, чи від кого там іще, загрожує самій Польщі, тоді король кличе козаків на поміч і дозволяє їм мати військські стільки, скільки вони хотять. Кінчиться небезпека — й знов заборона й уймання козацьких прав і вільності, а на простий люд на Україні — панське ярмо з жидівськими погоничами. Чому мудрий Сагайдачний мовчить про це й ніби дмисне ганяє лицарство в часті походи на бісурменів, щоб відвернути увагу його від того, що коїться на самій Україні, й не дати змоги силі козацькій вирости, об'єднатись і дати належну одсіч магнатам.“

(Дальше буде)

за Сяном. „Моторошно на це дивитись“ — казав мені один чужинський обсерватор. Що було, якби й інші сусіди хотіли учинити таку границю? Це ж ніби тюремна стіна!“

Що там за тюремною стіною?

На це питання дає відповідь жидівський афедот. Ніби десь над Сяном зустрілися два жиди: один тікає зі Львова до Кракова, а другий з Кракова до Львова. „Чого тікаєш?“, питається львівський жид. „Та мушу, бо тут так-сяк можна жити, але не можна нічого робити“, відповідає краківський утікач (німецька влада ставить жидам великі перешкоди у торгівлі та в інших професіях). Ну, а ти чого тікаєш зі Львова, там же вільно вибирати собі яке хочеш заняття? „Правда твоя, там усе можна робити, але не можна жити“, — відказав жид зі Львова.

Ця причина, що „не можна жити“, під советським режимом, привела вже аж до такої неімовірного парадоксального явища: багато жидів з українських західних земель всяким способом перебираються під владу антисемітської Німеччини, щоб не бути під „фільосемітською“ большевицькою диктатурою. Західну Україну під Советами покидають головню заможні жиди, яким закидає большевицька влада „буржуїзм“ та угодову політику супроти польської влади. Також жидівські купці не можуть пристосуватись до советських порядків: їх посилюють у Долиньській басен та за Урал копати вугля, а вони до такої тяжкої праці, та ще в напівголодному стані не звикли.

Як держиться український нарід?

Довелось мені розмовляти з одним чужинцем, що ввійав зі Львова. На його думку, українські маси, зокрема селянство, тримаються добре в новій ситуації. Чують свою вистість культурну і не піддаються большевицькій пропаганді. Найбільших ударів зазнала українська інтелігенція, зокрема та, що працювала в кооперації. Службовий апарат бувшої української кооперації переповнено чужинцями елементом. Кажуть: „Де раніше було п'ять українців, тепер там 19 не-українців. Багато з української інтелігенції вивезено на Московщині. Між цими вивезеними надбавою імені відомих адвокатів: д-ра Левка Ганкевича і д-ра Володимира Старосольського. Є чутки, що їх післанно на Урал на роботу в якомусь „кохозі“.“

Це люди, що мають більше 60 років! Найліпше покищо, — каже мій співрозмовник, — держитись греко-католицької церкви. Священники є на місці, ніхто з них не тікає. Теж і єпископи, на чолі з митрополитом, зісталися на своїх місцях. Народні маси українські твердо держаться своєї церкви і не піддаються на антирелігійну агітацію большевиків.

В липні у Львові сталася нещаслива пригода. В большевицькій комісаріаті служила молода українка, на ім'я Ірена Швед. Невідомо з яких причин вона хотіла помогти своєму знайомим дістати паспорт, який вони не мали. Це помітили большевицькі агенти і взяли дівчину на допити. Під загрозами вона призналася, кому передала паспорт. Наказано адресу поїхала советська поліційна варт. З дому, де були знайомі Ірени Швед, почали стріляти, двоє міліціонерів убито, кількох поранено.

Такі випадки трапляються не тільки у Львові, але й по інших містах. Большевицька влада ганяється за польськими

ми старшинами, що зісталися від польської армії. Також шукає українських тайних організацій. Дякую старості собі большевики набрати собі агентів між українцями й поляками. Той, кого хотять зробити агентом, на початку дістає чимне запрошення: мовляв, знаємо, що ви лояльний громадянин советської держави, отже сподіваємось, що даєте нам потрібні відомості про людей, з якими зустрічаєтесь. Коли намічена жертва не йде на таку пропозицію, то кличуть до ГПУ і там також чимно розмовляють, потім лишають кандидата на агента самого в покої на годину або й дві. Після того приходять вартіві і ведуть його в іншу кімнату, де його зустрічають кремезні хлопці найгіршою лайкою і бійкою, і потім лишають знов самого. Через деякий час знов приходять вартіві і ведуть закріпавленого бідолаха в покої, де його зустрічають ласкавими словами елегантні службовці ГПУ, пропонують йому свої послуги, висловлюють свій жал і невдоволення за „такі грубі методи“, заявляють, що з „цими методами“ вони не погоджуються і т. д. Так мучать людей не раз і не два, поки одні не витримують і стають на службу, другі йдуть на заслання або кінчають самогубством...

Становище поляків.

Як оцінюють своє теперішнє положення поляки по обох боках кордону? Як вони дивляться на минуле і чого сподіваються в будучності? Треба зазначити, що як після розділу Польщі в 18 столітті, так і тепер, поляки таки далі не шукають причин своєї катастрофи теж і в собі самих, у своїй політиці, лише мають за винуватців інших: німців, москалів, а навіть чехів. Ну, само собою, теж українців та жидів. Є, правда, між поляками одиниці, що дивляться на справу тверезо. Вони кажуть, що польська політика баласування між Берліном і Москвою була фатальною, що польська „великодержавність“ була фантазією, що армія польська, зокрема офіцерські кадри були слабкі, що провід „вождів“ — Сміглого й Бека був сліпий і тому довів Польщу до втрати незалежності.

Чого ждуть поляки? Є такі, що згадують Романа Дмовського і його московфільську орієнтацію і задивляються з надіями на Москву. Інші, більше ознайомлені з большевицьким режимом, комбінують інакше: мовляв, нехай наперед німці йдуть на Москву, повалить большевизм, потім прийде Англія, розібере німців і відновить Польщу.

Можна сказати, що поляки тепер найбільше вірять — у чудо Боже. Це воно має їх знов зробити нанами. Про те, що Польща була тюремно для народів, не думають. Навпаки, думка пересічного поляка є така, що Польща нікому кривд не робила, але проти неї інтригували злі вороги з цілого світа. Ось тому вони йдуть з „чистим серцем“ до церков мийтися в тому переконанні, що вони цілком невинні, та що молитви їхню Бог вислухає і зробить так, щоб їх бажання задовольнити. Чи в цій є сила, чи слабкість поляків, — вирішить історія. Українці так не поступають, хоч теж моляться. Може тому, що не панували так, як поляки, і звикли себе вважати за Богом вибрану націю.

О. Дунаєвський.

Щастя наше залежить від нас самих, а не лишень від обставин, а нещастя стягаємо на себе найчастіше через наші власні промахи. Коли людина випустить у життя з рук кермо і дається пірвати струї, сам завинив своє розбиття.

С. ЧЕРКАСЕНКО.

ПРИГОДИ МОЛОДОГО ЛИЦАРЯ

РОМАН З КОЗАЦЬКИХ ЧАСІВ

ТОМ II.

(104)

— Нема за що, батьку: треба було комуся зупинити ідоляку... Не я, то хтось би інший... Спасибі батькові та панові писареві, що поступили його мені, а то їхньої руки все одно не втік би...

Козаки, чуючи такі речі, сміялися й крутили головами, а гетьман подивився на нього довгим поглядом і промовив: — Дивлюся на тебе вже давно, Жбурляю, й бачу, що тебе ані трохи не цікавить лицарська слава. Інший би життя віддав, аби її захити, а ти, бачу, зовсім до неї байдужий. Кепська прикмета... Втічеш ти від нас, Жбурляю, не нагрієш місця. Мусимо припинити якусь тебе...

— Не слава мене цікавить, батьку, а діло, — я й чиню його, скільки маю снаги й умінь. А тікати не збираюсь.

покищо, колиж би спало мені на думку, або якась нагла причина погнала мене з Січі, то я маю право, як і всякий із наших братчиків, вільно розлучитись з товариством, а не тікати.

— Отож і лихо наше... Ні, ні, — такого лицаря конче треба припинити міцніш, як?.. Від тебе того не довідається, тож нехай саме товариство над чим поміркує. Вонож і віддасть тобі, Жбурляю, за сьогоднішній чин.

І товариство віддячило, як ми бачили, обравши його за куріного, — честь, якої в Павлових літах не заживав іще ніхто в Січі.

Та коли хто поставився до такої визначної події в товаристві байдужо, а може навіть з незадоволенням, то це сам новообраний куріний о-

таман. Чому саме — догадатися не тяжко.

Уже вертаючи з останнього походу, мріяв Жбурляю про те, як вернеться з батьком до Канева на зиму, як оживить і звеселить свою страдницьку неволю, як знову побачиться з Ориною й, як Бог допоможе, побереться з нею. А тоді, мовляв, видно буде, чи вертатися йому на Січ, чи ні. Дивні думки про ці славетні морські походи роїлися потайки в його молодій голві, але нікому він з ними не зв'язувався, навіть своєму побратимові, Хмелеві, знаючи, що той у всьому згоден із Сагайдачним. Не раз думав про себе Жбурляю, що завзятий гетьман чинить не те, що треба, що з турками й татарами варто воювати лише тоді, коли вони нападуть на рідну землю, а як сидимуть тихо, то нема потреби й зачіпати їх, цебто — не визволяти, на його думку, треба невольників, а чинити так, щоб не давати бісурменам змоги брати тих невольників на Україні. Тоді не буде кого й визволяти. Шкоди до тих, що вже перебувають там, то — чи стане шкура за ви-

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ОРГАНІЗАЦІЯ БІЗНЕСІВ.

Коли людина не довершить того, до чого стремить і хоч віддає ціле своє життя для якоїсь мети, не зробить успіху в якомись підприємстві чи якійсь організації все це є страдою не лише для людини, але й для цілої суспільності. Страта часу, страта грошей, страта науки, котру можна було інакше використати, страта моральна зв'язана з зневагою і т. п.

Це все відбувається на людській і цілій суспільності, бо за страту хтось терпить, хтось мусить за цю страту вповні заплатити.

Величезні стради тепер викликає війна. Страта людей, грошей, моралі. Але я омину не ті всесвітні стради, бо хочу навести те, що ми, українці страждали і тримали в Нью-Йорку і по інших українських громадах в Америці.

Перше за все ми, хочемо або не хочемо признати, ми втратили віру в себе самих і цього заперечити не можна. Коли не ця велика страта, ми не стояли б у Нью-Йорку і по інших громадах так, як стоїмо. У нас були гарні школи, народні доми, солідні організації локальні і загальні, радіо-програми (котрі спиралися би на бізнесах а не лиш на весіллях, христинах і поминках), великі бізнеси, та кілька українських денників, тижневиків, журналів. Але тому, що ми втратили довіру до себе, у нас того нема. Ця найважливіша страта потягне інші. Ми часами навіть не видимо причин тих страт, як ось прихильність одного українця до другого. Є в нас забагато релігійної і партійної ненависті, що межує з фанатизмом. Є багато зависти. А все відбувається але не лиш на поодинокім громадянстві, але на цілій суспільності.

Наша страта солідарності доводить до того, що ми видаємо і тримали мільйони доларів річно, бо нема наших бізнесів таких, які ми повинні мати, а на ті охляпи які нам осталися, не раз сумно дивитись.

То все є велике зло і велика страта не лиш для однієї, але цілого українського загально. Дехто дивиться на бізнес як на щось злого, нечесного і цілком особисто. Але в дійсності воно так не є. Дивімся на інші народи, котрі все мають і все роблять, а не на ті, котрі нічого не роблять і нічого не мають. З них берім приклад.

Коли ми добре глянули на українську громаду в Нью-Йорку, то признали, що маємо дуже мало. Ми всюди послідні, навіть у бізнесі. Але коли у нас був добрий і великий бізнес, то у нас було все. Коли у нас була велика солідна бізнесова організація, то і бізнес був би у нас великий, а не такий яким він є. Правда, що у нас багато індивідуалістів. Кажуть, що в Нью-Йорку жне коло 50 тисяч українців (правдоподібно є більше).

Припустім, що кожний з них витрачає на поживу і другі річі пересічно по \$10 тижнево. Це зробить суму 25 мільйонів доларів річно. З цього можна порохувати 20% „брутто“ зиску. Лишається на сам Нью-Йорк п'ять мільйонів доларів річно в наших руках. Було б чим оплачувати все, що потрібно! Але на жаль, ті гроші ідуть в чужі руки, а ми дістаємо охляпи і бідуюмо та нарікаємо, що у нас нічого нема.

Не уміємо обертати-грішми, не уміємо платити робітникам, не уміємо практикувати бізнесових справ так, як того вимагають нинішні обставини, бо нема у нас того, що є у інших, а це — бізнесових організацій, котрі в тій ділянці робили б добро для бізнесменів і українського загально.

Нема в нас довіри і тої недовіри треба нам конче позбутись. Ми не пропавши. На мою думку було б добре, коли б наша молодь ішла на бізнесову практику в кожній галузі. Сьогодні шукають за практичними людьми всюди.

Коли не годен практичний чоловік сам отворити якийсь бізнес треба братись до бізнесу так як беруться по деяких стейтах, до кооператив. Але без практики далеко зайти не можна.

Ми маємо своїх (хотів дуже мало) лікарів, адвокатів, бухгалтерів, інженерів та інших професіоналістів, але практичних молодих бізнесменів у нас майже нема.

А то дуже потрібно. Навіть вразі радикальних державних змін, для нашої молоді буде дуже корисним, коли молоді наша буде знати бізнес.

Бізнес — це професія, на якій спочиває добробут цілого краю. А можна у нас його також мати, коли у нас були бізнесові організації по цілій Америці. Тоді була б можливість навіть створити степендний фонд для здібних, а вбогих молодих хлопців і дівчат в кожній ділянці бізнесу. Але нам абсолютно треба організації до того всього. Гріш вложений в нашу молоді на науку й практику в бізнесі був би для нас найліпшою інвестицією. Так роблять інші. Тому, я порушую справу українських бізнесменів і де вони не були повинні організуватись в одну цілість, вибираючи до того людей чесних, характерних і солідних.

До такої праці повинні братись не тільки наші старі іммігранти, але також молоді. Бо це дуже важке, а користь для нас була б дуже велика. Молоді наша не тільки була б гордою, що є американською, але також була б гордою, що є українською походження.

Платон Стасюк, Нью-Йорк, Н. Я.

НА СВЯТА В ЧЕСТЬ МИТРОПОЛИТА А. ШЕПТИЦЬКОГО.

Українські часописи рознесли вістку, що будемо святкувати 75-літні уродини царського, польського й большевицького в'язня, а нашого великого патріота — Митрополита Андрія Шептицького. У нас навіть заповідано величаве свято, що буде, так би сказати, надзвичайним, а відбудеться в Нью-Йорку, в Тавні Гол, дня 29 грудня. Кожний з тим погодиться, що такі свята треба розпочати одним великим святом — концертом, таким, яке має відбутись в Нью-Йорку. І то без огляду на те, які кошти треба при тому понести, бо нам треба добре себе представити. Та бачу, що вже оголошується концерти з такою самою ціллю і по інших, менших місцевостях. І от тому хочу сказати слово, таке, яке чути між людьми.

Ми всі є за те, щоб пошанувати пам'ять Митрополита. Заходять ріжниця в думках, як це ліпше зробити. Думаю, що треба робити так, щоб віддати пошану, але щоб з неї була теж і якась практична користь, що відповідала б діяльності і духові самого Митрополита. Отже люди кажуть, що наприклад, було б добре виставити в Америці величавий пам'ятник нашого великого Митрополита. Кажуть далі, що було б добре зібрати степендний фонд імені Митрополита, щоб з нього давати потім бідним студентам степенді, а той фонд злучити з Каледжом у Стенфорд. І тому дораджують, щоб не видавати надто багато гроша на концерти, а звертати увагу на те, щоб була з концертів користь для річей тривалих, таких, що є по душі Митрополита. Можемо хвалити Господа і в малих та небагатих святих, то й можемо гарно пошанувати Митрополита й в наших галлях при не-коштовній програмі. Кажу ще раз, що всі ми розуміємо, що треба нам мати одне величаве свято. Таке, яке заряджено в Нью-Йорку. Але по інших місцевостях можна обійтись скромніше.

Ось такі завваги піддаю тим, що займаються урядженням згаданих свят. Це не тільки мої думки, але й тих, з ким маю нагоду говорити.

Григорій Лесюк, Філадельфія, Па.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

CARNEGIE, PA. The Brotherhood T. Shewchenko, lodge No. 384, announces its annual meeting. All members of said lodge are required to attend this important event. The meeting will take place at 220 Jane St., Dec. 22nd, 1940, at 2:00 P. M. All members who have not paid their dues as yet must pay before the annual meeting. If they fail to obey this rule, they will be suspended. The present Committee wishes that each member should try to bring a new member to this meeting. A new committee will be elected at this meeting for 1941. — J. Holowaty, Pres.; Z. Sudiak, Sec.; J. Yaworski, Sec.

Від Злучених Українських Організацій у справі Конгресового Комітету.

В середу, 4. грудня, відбулись в У. Н. Домі місячні збори Злучених Товариств, на яких були присутні делегати всіх українських організацій з міста Клівленд і Лейкуд.

По прийняттю світів, збори дали признання жіночій секції за призирання жертв і купно нових знарядів для Народного Дому. Рішено оснувати при Народнім Домі читальню і закупити для неї інформаційні книжки, в українській і англійській мовах, як теж передплачувати відповідні часописи і журнали. Також ухвалено піти з кожною на ту ціль в часі Різдважних Свят.

Окремою точкою була жива дискусія на тему праці Конгресового Комітету. Забираючи голос зазначували, що Конгресовий Комітет існує 6 місяців. За той час він не надав ще жадної політичної чи інформаційної акції в українській справі. Теж не дав жадного офіційного висношення у справі ріжних нападів на українське ім'я. Не подає теж нічого в справі Інформаційного Бюро. Інформаційний матеріял про Україну, який мав бути виданий англійською мовою, досі ще не появился. А той рух, який був до конгресу, тепер приспаний. На те, щоб видати рекорди, не треба було скликати конгресу в Вашингтоні, бо це могло б зробити якийсь співацьке товариство без Конгресу і Конгресового Комітету.

Ось такі голоси підносились під час дискусії.

По дискусії делегати ухвалили, щоб уряд Злучених Товариств подав ці голоси до часопису з тим, щоб Конгресовий Комітет подав до загального відома свої плани щодо допомоги українському вільному рухови взагалі, а зокрема в справі несення гуманітарної помочи нашим збігцям і тим комітетам, які ними опікуються.

А якщо Конгресовий Комітет не має жадних планів щодо тих справ, то повинен покласти до життя відповідні чинники, щоб вони таку акцію розпочали якнайскорше, або передати ведення такої акції вже існуючим організаціям.

Присутні піддали, щоб Конгресовий Комітет поділив роботу на ріжні секції. Секція

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ПІТСФІЛД, МАСС.

Радили над добром організації.

Дня 8. грудня б. р. прибули до нас п. Н. Давискиба, гол. радний У. Н. Союзу і організатор п. А. Маланчук, щоб бути на річних зборах Тов. ім. М. Грушевського, від 150 У. Н. Союзу. Обидва виголосили в нас гарні промови, якими зясували значіння нашої найбільшої народньої установи, якою, як знаємо, є наш У. Н. Союз. Обговорено ту справу теж і з патріотичного боку, бо Америка є тепер одиноким краєм, де ще можна говорити ширі й отверто теж і про українську справу. Старий відділовий уряд адав звіт з своєї діяльності, який присутні прийняли до відома. Потім наступили вибори нових урядників, якими проводили п. Давискиба та п. Маланчук. Зістали вибрані: Н. Стефанюк — предсідник, М. Соколовський — заст. предс., О. Яремій — секретар, В. Гуска — заст., А. Гуска — касієр, І. Яремій — заст. До цього ще треба додати, що до нас прибув теж п. Мирон Лесюк, що дав гарний відчит, підчас якого зложено гарну жертву.

О. Яремій, секр.

КЛІВЛЕНД, О.

Від Злучених Українських Організацій у справі Конгресового Комітету.

В середу, 4. грудня, відбулись в У. Н. Домі місячні збори Злучених Товариств, на яких були присутні делегати всіх українських організацій з міста Клівленд і Лейкуд.

По прийняттю світів, збори дали признання жіночій секції за призирання жертв і купно нових знарядів для Народного Дому. Рішено оснувати при Народнім Домі читальню і закупити для неї інформаційні книжки, в українській і англійській мовах, як теж передплачувати відповідні часописи і журнали. Також ухвалено піти з кожною на ту ціль в часі Різдважних Свят.

Окремою точкою була жива дискусія на тему праці Конгресового Комітету. Забираючи голос зазначували, що Конгресовий Комітет існує 6 місяців. За той час він не надав ще жадної політичної чи інформаційної акції в українській справі. Теж не дав жадного офіційного висношення у справі ріжних нападів на українське ім'я. Не подає теж нічого в справі Інформаційного Бюро. Інформаційний матеріял про Україну, який мав бути виданий англійською мовою, досі ще не появился. А той рух, який був до конгресу, тепер приспаний. На те, щоб видати рекорди, не треба було скликати конгресу в Вашингтоні, бо це могло б зробити якийсь співацьке товариство без Конгресу і Конгресового Комітету.

Ось такі голоси підносились під час дискусії.

По дискусії делегати ухвалили, щоб уряд Злучених Товариств подав ці голоси до часопису з тим, щоб Конгресовий Комітет подав до загального відома свої плани щодо допомоги українському вільному рухови взагалі, а зокрема в справі несення гуманітарної помочи нашим збігцям і тим комітетам, які ними опікуються.

А якщо Конгресовий Комітет не має жадних планів щодо тих справ, то повинен покласти до життя відповідні чинники, щоб вони таку акцію розпочали якнайскорше, або передати ведення такої акції вже існуючим організаціям.

Присутні піддали, щоб Конгресовий Комітет поділив роботу на ріжні секції. Секція

гуманітарна, або Червоного Хреста, повинна бути передана жіночим організаціям. Музична секція вже є. Повинна існувати політична секція, а як ні, то її робота повинна бути передана вже існуючим організаціям. Секція інформаційна необхідна. Вона повинна зайняти видавання інформаційного матеріялу, книжок брошур і т. п. Замість творити нові комітети для такої роботи, було б практичним таку працю розділити між ті організації, які тепер снують і мають досвід, довіря та попертя членів. Це також улекшило б збірки на згадані цілі. Кожна організація відповідала б перед Комітетом за доручену йому працю.

Як така програма праці буде пущена в рух, тоді не буде часу на всілякі шкідливі сварки і писанини. Кожна організація буде з охотою виконувати своє завдання, щоб показати успіх.

Такий конструктивний поділ праці наш загаль певно підприматиматиме і морально.

За Українські Злучені Товариства:

О. Малицький, голова;

Іван Сподар, писар.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ШКАГО, ІЛЛ. Річні мітинги Бр. св. Василія Великого, від 214, відбулись в неділю, 22. грудня, 3024 S. Oakleaf St., в годині 2:30 точної обов'язком кожного члена прийняти означений час, бо буде вибір урядників на рік 1941. І контроль буде давати справоздання за цілий рік. Промови нас, члени, читайте це оголошення і скажіть один одному, і приййдіть на річний мітинг всі як один, бо буде багато справ до вирішення. — Стефан Семерак, предс.; Іван Дорон, кас.; Іван Паславський, фін. секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Річні збори Тов. Любова, від 370, відбулись в неділю, 22. грудня, в церковній галі, 127 Парк ул., точно в 2. годині пополуночі. Всі члени мають бути в галі в 1:30, щоб секретар міг погладити такі справи, що титачуть особистих членів, понеже потрібно більше часу, бо не буде вибір уряду на 1941. рік. Упомянується всі члени як місцевих так і позаміських, щоб не втратили свої вкладки, щоб не втратили дог, а головне, щоб не поданати до сусідів в останній мисці в році. Також заявляється, що члени, не прийшлиши на збори, заплавають кару 1 долар, після товариського статута. — П. Волянчик, предс.; О. Гіна, кас.; М. Сампара, секр.

ДОНОРА, ПА. Річні збори Бр. св. О. Николая, від 232, відбулись в неділю, 22. грудня, в 1. годині по обіді, в галі Литовській, Тамсон Ел. Просимо всіх членів і члених прийти на річний мітинг хоч раз в році, бо буде вибрані новий уряд на рік 1941. і контрольори будуть давати справоздання за цілий рік, які були доходи і розходи. Хто не прийде на річний мітинг, буде караний: урядник 2 дол., а член 1 дол. — Юрко Голдик, предс.; Михайло Ріпка, кас.; Стефан Сенько, секр.

АСТОРИЯ, Л. АЙ. Річні збори Бр. св. О. Николая, від 5, відбулись в домішній У. Л. Кнубу, 31-14 Гренд Ел. в Асторі, в суботу, 21. грудня, в годині 7:30 вечором. Усі члени і члених повинні обов'язково на ті збори в означений час явитись, вірніти перед зборами свої приналежності і уважно вислухати як касових так і рекордних звітів з нашого фінансового року. Ті члени, котрі поздовжувалися й по кілька місяців у нашій братській касі, повинні з морального обов'язку ще перед річними зборами посплачувати свої догди, бо в протинному разі не будуть могли брати участі у виборі відділових урядників на рік 1941. — Іван Сидор, предс.; А. Климшин, скарбник; Михайло Беля, секр.

ШАРОН, ПА. Річні збори Тов. Вільна Україна, від 386, відбулись в неділю, 22. грудня, в 2. годині пополуночі, в українській церковній галі на Кларк стріт. Обов'язком всіх членів прийти на збори. Буле вибір нового уряду на 1941. рік. — Дан. Кучмак, предс.; Михайло Тимочко, кас.; Олександр Попов, секр.

ПАСЕИК, Н. ДЖ. Річні збори Тов. ім. Івана Франка, від 97, відбулись в неділю, 22. грудня, в галі церковній, 47 Говн Ел., в 2. год. Просіться всіх членів прийти на збори, бо буде вибір нового уряду і справоздання контрольорами. — В. Бродський, пр.; М. Табачук, секр.

ПРОФ. Д-Р ОЛЕКСАНДЕР КОШИЦЬ

(3 нагоди концерту 29 грудня в TOWN HALL, Нью-Йорк).

Проф. др. Олександр Кошиць, найвизначніший український хоровий диригент світової слави, знову дасть нагоду подивляти його майстерство володіння хоровими масами та майстерство виконання українських хорових творів, коли в неділю, 29 грудня ц. р. він диригуватиме 300 співаками на концерті в честь митрополита Шептицького у TOWN HALL в Нью-Йорку. Про Олександра Кошиця писали критики усіх країв Європи, усіх міст Північної та Південної Америки з найбільшим захопленням і подивом як про вповні досконалого провідника свого хору.

Та він не лише досконалий, геніальний диригент хору: він рівночасно й знаменитий знаток української народної та церковної музики, який він присвятив ціле своє життя, збираючи її, записуючи та о-працьовуючи її для хорів у формі вільних творів. Ці обрізки Кошиця здобули вже велику популярність і в Америці, де, завдяки виданню їх великим американським видавництвом, розходяться в тисячах примірників.

Виступ Кошиця на чолі хору — це за кожним разом нова нагода для слухачів і новий триумф українського мистецтва. Тому усе наше громадянство чекає з величезним зацікавленням неділю, 28 грудня, коли на чолі Злучених Хорів Нью-Йорської Округи—300 співаків! — стане у TOWN HALL в Нью-Йорку, у концерті в нагоди 75-ліття митрополита Шептицького, великий мистець — Олександр Кошиць.

Виступ Кошиця на чолі хору — це за кожним разом нова нагода для слухачів і новий триумф українського мистецтва. Тому усе наше громадянство чекає з величезним зацікавленням неділю, 28 грудня, коли на чолі Злучених Хорів Нью-Йорської Округи—300 співаків! — стане у TOWN HALL в Нью-Йорку, у концерті в нагоди 75-ліття митрополита Шептицького, великий мистець — Олександр Кошиць.

Виступ Кошиця на чолі хору — це за кожним разом нова нагода для слухачів і новий триумф українського мистецтва. Тому усе наше громадянство чекає з величезним зацікавленням неділю, 28 грудня, коли на чолі Злучених Хорів Нью-Йорської Округи—300 співаків! — стане у TOWN HALL в Нью-Йорку, у концерті в нагоди 75-ліття митрополита Шептицького, великий мистець — Олександр Кошиць.

Виступ Кошиця на чолі хору — це за кожним разом нова нагода для слухачів і новий триумф українського мистецтва. Тому усе наше громадянство чекає з величезним зацікавленням неділю, 28 грудня, коли на чолі Злучених Хорів Нью-Йорської Округи—300 співаків! — стане у TOWN HALL в Нью-Йорку, у концерті в нагоди 75-ліття митрополита Шептицького, великий мистець — Олександр Кошиць.

Виступ Кошиця на чолі хору — це за кожним разом нова нагода для слухачів і новий триумф українського мистецтва. Тому усе наше громадянство чекає з величезним зацікавленням неділю, 28 грудня, коли на чолі Злучених Хорів Нью-Йорської Округи—300 співаків! — стане у TOWN HALL в Нью-Йорку, у концерті в нагоди 75-ліття митрополита Шептицького, великий мистець — Олександр Кошиць.

Виступ Кошиця на чолі хору — це за кожним разом нова нагода для слухачів і новий триумф українського мистецтва. Тому усе наше громадянство чекає з величезним зацікавленням неділю, 28 грудня, коли на чолі Злучених Хорів Нью-Йорської Округи—300 співаків! — стане у TOWN HALL в Нью-Йорку, у концерті в нагоди 75-ліття митрополита Шептицького, великий мистець — Олександр Кошиць.

Виступ Кошиця на чолі хору — це за кожним разом нова нагода для слухачів і новий триумф українського мистецтва. Тому усе наше громадянство чекає з величезним зацікавленням неділю, 28 грудня, коли на чолі Злучених Хорів Нью-Йорської Округи—300 співаків! — стане у TOWN HALL в Нью-Йорку, у концерті в нагоди 75-ліття митрополита Шептицького, великий мистець — Олександр Кошиць.

Виступ Кошиця на чолі хору — це за кожним разом нова нагода для слухачів і новий триумф українського мистецтва. Тому усе наше громадянство чекає з величезним зацікавленням неділю, 28 грудня, коли на чолі Злучених Хорів Нью-Йорської Округи—300 співаків! — стане у TOWN HALL в Нью-Йорку, у концерті в нагоди 75-ліття митрополита Шептицького, великий мистець — Олександр Кошиць.

ГЕБЕЛЬС ЗАПОВІДАЄ ОФЕНЗИВУ.

БЕРЛІН. — Йосиф Гебельс, німецький міністер пропаганди, заявив чужинцям кореспондентам, що „остаточна блискавична офензива проти Британії прийде й перевищить своєю шаленістю усі теперішні удари“.

ТЕЛЕФЕКС ПО ЛОТІСІ

ЛОНДОН. — Місце покійного британського амбасадора Лотіана готов забрати в Вашингтоні вайкант Геліфекс, теперішній британський міністер заграничних справ.

УКРАЇНСЬКІ СТІНКИ КАЛЕНДАРІ НА 1941 РІК

у гарних кольорах
Календаріом друковане українською мовою
Свята означені читим червоним друком

25 центів один 25 5 за \$1.00

Гуртові ціни подаємо на більш замовленням.
Надежність треба посилати разом із замовленням.
На С. О. Д. не висилается.

Президент Рузвельт
Тарас Шевченко з Бандурою (новий образ)
Мисс Україна з прапором
Молода Українка
Гуцул на полоні
Наталка Полтавка
Маруся з Івасем коло криниці
Сини Мої, Гайдамаки
Засиділи Козаченьки

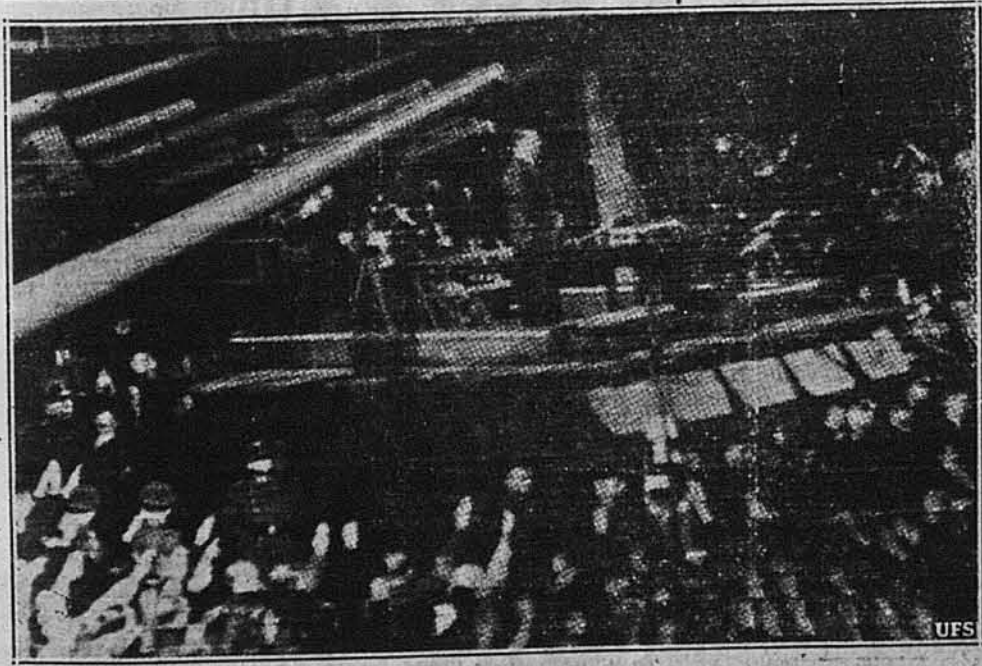
Ангел Хоронитель на дитині на мості
Ангел хоронить дітей перед поїздом
Ангел хоронить дітей в човні
Ангел над дитиною в колісці

Фарма: діти й качки
Маленька дівчинка з півнями в городі
Фарма: жінка, діти збирають яблука
Кравець: гори, город, хата, озеро
Кравець: хата і гарний город

Христос на Оливній горі
Роздештво Твоє, Христе Боже наш
Слава во вишніх Богу
Христос, Добрий Пастир
Воскресення Ісуса Христа
Пресв. Серце Ісуса Христа
Пресв. Серце Преч. Діви Марії

Папа Римський
Матір Божа і св. Тереса
Свята Родина

Замовлення слати на адресу: „SVOBODA“ 81-83 Grand Street Jersey City, N. J.

ВИЗІВАЄ СВІТ. — У своїй промові в фабриці амуніції в одному берлінському підприємстві Гітлер говорив, що Німеччина може перемогти цілий світ. Описав німецький уряд казав, що він говорив лише, що вона може перемогти кожну державу в світі.

Заходами Української Католицької Дієцезії

29. ГРУДНЯ 1940.

8. ГОДИНА ВВЕЧІР.

НЬЮ ЙОРК, TOWN HALL (113 WEST 43 ST.)

75-ліття Митрополита ШЕПТИЦЬКОГО

УЧАСТЬ БЕРУТЬ:

ЗЛУЧЕНІ ХОРИ СІМОХ ПАРОХІЙ — 300 СПІВАКІВ

диригент: ОЛЕКСАНДЕР КОШИЦЬ

МАРІЯ СОКІЛ — АНТІН РУДНИЦЬКИЙ — РОМАН ПРИДАТКЕВИЧ

Промови: Д-Р ЛУКА МІШУГА І ВИЗНАЧНІ АМЕРИКАНСЬКІ ПРОМОВЦІ.

БІЛЕТИ (в ціні: 2 дол., 1.50 дол., 1. дол., 75 і 50 центів) набувати можна: в укр. кат. Парохіях Нью-Йорку та околиці; у „Сурмі“ та в п. Задорського; в Карпатія Гол; в книгарні „Свободи“.

Осип Стеткевич.

ЗА ОДНУ ЛІТЕРАТУРНУ МОВУ

Твердо відмінюється староукраїнське слово: **вожд** (мос.: **вождь**) — отаман, воевода і нехрист мос. **нехрист**, **отже**: **вожд** — вождя, вождові, вождом... **вожди**, **вождів**... **нехрист** — нехриста, нехристові, нехристе!... **нехристи**... **пор.** Мараб йому в печінку вмурувалася, нехристові (Франко).

При нагоді треба замітити, що чужі іменники на **о**, які в нас перейшли до середнього роду, відмінюються (у мос. мові вони не відмінні), **отже**:

авто — авто, авто, в авто, авто...
пальто — пальта, пальтом, у пальті, пальта...
п'яно — п'янина, п'яніну, на п'яніні...
бюро — бюра, бюру, бюром, у бюрі...
фортеніо — фортеніа...
депо — депа, депом...
кіно — кіна, кіну, кіном.

Думаючи, що **ніж** — польонізм, українські інтелігенти Галичини вживають (і пишуть) слівця: **чим** на моск. лад для порівняння, хоч парід ніде так не говорить. Цього слівця вживати не треба.

У Галичині робить українська інтелігенція велику помилку, вживаючи цього числівника в чоловіч. роді: один тисяч, два тисячі.

Це польонізм і його треба оминути.

Ніяким чином: п'яттю, шістю, семю, як нераз-балакає українська інтелігенція змосковська, вживати не можна — бо це чисті москалізми.

Не можна змішувати з собою дієслів **мушу** й **маю** (я повинен); перше відповідає моск.; я „принужден“, друге: „я должен“.

На жаль, і в нас почує в устах українського інтелігента такі московські форми, як: **ілюструвати**, **ігнорувати** й т. д. Це явні москалізми, яких ніяк уживати не можна.

При тій нагоді треба заважити що чуже слово **арештувати** в українській мові недоконане (у моск. доконане) — недоконане: арестовувати.

У Галичині під польським впливом інтелігенти вживають іще дієслова: **зістати**, н. пр.: **зістав битий**, **зістав битий**... Це явні польонізми, і їх уживати ніяк не можна.

Як із усіх прикладів видно, то при страждальному стані вживається все тільки орудника. Українська інтелігенція Галичини, іде за польським уливом, уживає часто приміненки „через“ і говорить: **риба зловлена через мене**, **воріг убитий через тебе**, **повість написана через Франка** і т. д.

В народній мові таке „через“ означає стільки, що „придодати“ (риба зловлена при моїй допомозі, я спричинився до вбиття ворога, а не я вбив і т. д.).

Все це польонізми і їх треба стеретися.

У Галичині й на Поділлі живуть (і дехто з західно-українських письменників їх вживає) невірні (польські) утворення на зразок **почати форми: спочати, відпочати**; **пор.** Ми розійшлися, щоб відпочати (Лепкий)... Вони й так відмінюються: **спічну, відпічну, спічни, відпічни**.

пор. І співак відпічне, заспіває тобі (Руданський). **Спічете** в тихомирі тому, де ані ночі, ані дня (Лепкий)... Тих форм уживати не можна.

У Галичині під польським впливом уживають дієслова: **дусити** замість **душити**, і таке слово знайдете нераз навіть у такого письменника, як Франко, **пор.** Ся думка дусила його,

мов занадто тісний комірчик (Перехрестні стежки). Хороба їх видусила до заги (Лепкий). Сеї форми вживати не слід!

У Галичині вперто держаться між інтелігентами польські форми спросткованого дієслова бігти: **побігну, побігне**... замість: **побіж, побіжить**.

У Галичині вживають часто приміненки для, задля на означення причини (не — наміру) й кажуть: **для чого ти це робиш**, у значінню: **чому** це робиш, а не — **з яким наміром**, **через що** робиш, кажуть: **задля** недовстачі грошей — **замість**: **через** недовстачу грошей, **за** недовстачі грошей; **пор.** у Франка: Бог не судить, тільки любить і **для того** (через те, тому) він Бог (Перехрестні стежки). Канцелярія **задля** свята (через свято, за свято) була замкнена (Перехрестні стежки)...

Це все польонізми і їх треба уникати.

У Галичині, перекладаючи дослівно польське „ведлуг“ українським **після**, кажуть: **після** мене (по моїм), **після** моєї думки (на мою думку), **після** моїго погляду (на мій погляд), **після** вашого бажання — **по** вашому бажанню, **після** умови, **після** закону, за умовою, **по** закону і т. д.

Це все польонізми, і їх треба теж позбуватися. „Після“ вживається в літературній мові більш у часовому значінні.

У Галичині українська інтелігенція польська вживає прим. **проти** з давальником (проти полжкам, проти ньому), а то ще й уживає форми „против“.

Само по собі, що такі фрази треба геть викоринувати.

У Галичині почуєте під польським впливом „через“ на означення: **на** протягу якогось часу, н. пр.: **через** рік, **через** день, **через** ніч (на протягу року, дня, ночі).

В таких випадках приміненки зовсім не треба, а вживається тільки самого знахідника ч. пр., **сумував цілий рік, плакав цілий день, сидів цілу ніч**, **бож „через“** що інше означає (через рік — рік минув, **через** день — що другий день, **через** ніч — що другу ніч).

У Галичині часто польська кажуть **мимо того** (на Наддніпрянщині знов змосковська): **не дивлячись на те**, замість народного: **проте**, або літературного: **без огляду на те**.

(Дальше буде)

ЗБОРИ ВІДПІВ У. Н. СОЮЗУ

СІМПСОН, ПА. Річні збори Бр. св. Василія, вік 43, відбудуться в неділю, 22 грудня, в годині 3. по полудні, в церкві св. Григорія Ковалів, 62 Оуїло Стріт. Проситися членів місцевих і позамісцевих являтися на час, бо є багато справ до погодження. Буде вибір нового уряду. — Григорій Коваль, секр.

РАНКІН, ПА. Річні збори Бр. св. Григорія, вік 24, відбудуться в неділю, 22 грудня, в 2. годині по обіді, в галі 101 Галетт Еве. Уряд просить всіх членів, щоб зійшлися пораз на рік, бо маємо багато справ до погодження, і принести пару нових членів, а також догуючих вірності свої довірі. — Олександра Глова, предс.; Актів Кутнір, кас.; Богдан Футрик, секр.

БАЙОН, Н. ДЖ. Річний мітинг Тов. ім. Тараса Шевченка, вік 28, відбудеться в п'ятницю, 20 грудня, в годині 8. вечором, в У. Н. Доу, 33-35 Вест 19. Стр. Проситися всіх членів прибути на означений час, бо маємо багато справ до погодження. Буде вибір уряду на 1941 рік. — Ів. Довгань, предс.; Ст. Кибало, кас.; Л. Бачинський, секр.

ВЕСТ ФІЛДЕЛЬФІА, ПА. Річні збори Тов. Згода, вік 62, відбудуться в суботу, 21 грудня, в годині 8. вечором, на 6337 Reedland St. Обов'язком кожного члена являтися на збори, бо будуть всілякі справи до погодження і вибір урядників на 1941 рік. — В. Волчанський, пр.; С. Прокін, кас.; О. Турінець, секр.

АМГЕРСТ, МАСС. Річні збори відбудуться 199, під ім. Юрія Вашингтона відбудуться 22 грудня, у п. Сороків при ул. Норт Гемтон Рова, в годині 2. по полудні. Проситися всіх членів, як місцевих так і позамісцевих, являтися точно. Буде справоздання з цього року і вибір уряду на наступний рік. — Йосиф Доскох, предс.; Юрій Сорока, кас.; Григорій Котвич, секр.

ПЕРТ АМБОН, Н. ДЖ. Річні збори

Бр. св. О. Ніколая, вік 104, відбудуться в неділю, 22 грудня, в годині 3. по полудні. Проситися членів, старших і молодих, місцевих і позамісцевих, прийти на ті збори, де буде справоздання з цілорічного діловодства уряду і контролю. Кожен член повинен явитися, бо є важні справи до вирішення. Члени, котрі догують, мають вирішити свій довг, щоб потім не нарікали, що їх сусупдують. Проситися всіх родичів, котрі мають діти, щоб не вписали в Союз, щоб на тих зборах привели вписали до Союзу. Так само дається до відома всім членам Братства, що будемо обходити в той день нашого патрона св. О. Ніколая і що є ухвалою на галі в годині 9:30 ранку, де всі разом з фанною підемо до церкви, де відправиться панахида за померлих членів Братства. Не явившись член підлягає карі 1 дол., після ухвали. — Теодор Чюник, предс.; Михайло Вітвіс, кас.; Гарасим Мисак, секр.

ТРОП, Н. П. Річний мітинг Бр. св. О. Ніколая, вік 191, відбудеться в неділю, 22 грудня, зараз по Св. Божий, в Народній Доміш. Проситися всіх членів Братства прибути на мітинг. Член, не явившись на мітинг, підлягає карі після статуту. Програма мітингу: I) Отворення мітингу молитвою Царю небесний. II) Вітання протокою з минулого місяця. III) Збірання місцевих актів. IV) Справоздання фінансове за цілий рік, доходи і розходи. V) Контрольори мають есконтролювати всі фінанси і чи рахунки годяться. VI) Дискусія над добром Братства і У. Н. Союзу. VII) Вибір уряду на рік 1941: предсідника і заступника предсідника; секретаря рекордового і фінансового, касієра і заступника касієра, двох контрольорів і надзира-теля хорих; VIII) Подяка старим урядникам, котрі працювали цілий рік для добра Братства і У. Н. Союзу і так само ново вибраним урядникам піддати духа до нової праці на рік 1941. На тім мітингу буде закінчений молитовно Достойно єсть. — Олександра Зяць, предс.; Йосиф Пягта, рек. секр.; Гр. Дзінджирієвський, фін. секр.; Дм. Петрицький, кас.

УВАГА! НЕГРОМАДЯНИ! УВАГА!

Лише 8 днів остається на Реєстрацію

НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ ДО ОСТАННЬОЇ ХВИЛИНИ.

РЕВЕСТРУЙТЕСЯ НЕГАЙНО

Як ви вже зареєструвалися, а зміняєте адресу, ви обов'язані подати її урядові до відома до 5 днів.

ТАРЗАН, 181. Втікаючі ноги.

INTRIGUED BY THE MYSTERY OF THE JUNGLE GIRL, TARZAN DASHED FORWARD TO STOP HER AND QUESTION HER.

Зацікавлений цю загадкою дівчиною, Тарзан побіг за нею. Він хотів перехопити її і випитати про її життя.

THE GIRL'S WILD HEART POUNDED IN CONFUSION. TO HER, ALL MEN WERE ENEMIES — YET THE STRANGER FASCINATED HER.

Дівчині дике серце билось сильно зо зворушення і замішання. Всі чоловіки були її вороги. Та все таки, цей, що біг за нею, викликавав приємне почуття.

HALF-TEASINGLY SHE SLACKENED HER PACE, CONFIDENT THAT SHE COULD ELUDE HIM. HER PURSUER DREW NEARER.

Так, начеб граючись з ним, вона звільнила біг, далі ще переконана, що коли схоже, то такі втече від нього. Тарзан зближався до неї.

FEAR SEIZED THE GIRL. HER FEET FLEW FASTER. STILL THE MIGHTY STRANGER ADVANCED WITH A SPEED THAT ASTONISHED HER. A MOMENT LATER IT WAS TARZAN'S TURN TO BE ASTONISHED!!

Та заразке знов її охопив страх і вона приспішила біг. Та це не помагало, бо Тарзан таки доганяв її. Це здивувало дівчину. Але скоро вона здивувала Тарзана.

ГАРТФОРД, КОНН. Річний мітинг Бр. св. Івана Хрестителя, вік 277, відбудеться в неділю, 22 грудня, в годині 2. по полудні, в 23 Волот Ст., в годині 2. по полудні. Визнається всіх членів і членів обов'язково являтися на цей мітинг, бо будуть важні справи до погодження, а так само вибір уряду на рік 1941. Догуючих членів проситися вирішити свої задолго, щоб не переносити догую на рік 1941. Проситися всіх членів за являючись участю. — В. Державин, предс.; Н. Харіат, кас.; Павло Курко, секр.

ФІЛДЕЛЬФІА, ПА. Річні збори Тов. ім. Івана Франка, вік 83, відбудуться в неділю, 22 грудня, в годині 1. по полудні, в домі У. А. Горжана, 847 Норт Френклін ул. Проситися членів прибути на означений час. На зборах старі урядники зложать звіт з цілорічної праці. Контр. комісія зложить звіт з діловодства за цілий рік і буде вибір урядників на рік 1941. Обов'язком кожного члена прибути і вислухати звіт та вибрати урядників. — Мих. Кончак, пр.; Олександра Бабак, кас.; Симеон Черномаз, секр.

ГВІЛІНГ, В. ВА. Річний мітинг Церкв. Неост. Помочи Пречистої Діви Марії, вік 212, відбудеться 22 грудня, в церкві св. Іоана на 42. і Дьскейов Стр., в годині 4. по полудні. Будуть важні справи і вибір урядників на рік 1941. Проситися всіх членів прибути на збори. — Катерина Медвік, предс.; Марія Кинюк, секр.; Катерина Ландяк, кас.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

РІЗДВЯНИЙ ДАРУНОК

МИСТЕЦЬКИЙ — ПРИНАДНИЙ — УКРАЇНСЬКИЙ І НЕ ДОРОГИЙ

УКРАЇНСЬКІ ПУДЕРНИЦІ (COMPARACTS)

В ТРЬОХ КРАСКАХ: БІЛІЙ, ЧОРНИЙ І ВИШНЕВИЙ.

Спроваджені з Франції перед самою війною. З українським гербом, виготовленим одним з найкращих українських мистців в Парижі. Чудова пам'ятка, не тільки до вжитку, але для прикраси, для переховання, щоб показати чужим. Чудовий різдвяний дарунок дівчині, сестрі, мамі, приятельці й т. п., який вишлемо в різдвяній опакованню Вам самим чи з Вашою картою тій особі, для якої замовите цей різдвяний дарунок.

СПЕЦІАЛЬНА ОФЕРТА ТІЛЬКИ НА РІЗДВО ЦІНА \$1.50

Замовлення шліть на адресу:

"SVOBODA"

P. O. Box 346

Jersey City, N. J.

РІЗДВЯНІ КАРТКИ

5 ЦЕНТІВ ОДНА

6 ЗА 25 Ц.

з ковертами

з гарними віршами.

SVOBODA

83 GRAND STREET

JERSEY CITY, N. J.

Не чекайте до останньої хвилини, замовляйте картки тепер, поки ще є добрий вибір. Замовлені пізніше різдвяні посылки можуть задержатися на почті через святочну глоту й Ви їх не отримаєте на час. Вишліть моні-ордер, або марки сьогодні і будьте певні, що будете мати чудові картки на Різдво.

Також маємо гарні картки з українськими вишивками в колірах, без друкованих поздравлень, які одначе можна ужити на Різдвяні картки. Ці картки продаються без коверток по 5 ц. за штуку, або по 25 ц. за 6 штук.

ВПІСУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧИТЬ ЇХ БУДУЧИННУ

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛДЕЛЬФІО

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ

cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA. Tel. Market 1320

ОБСЛУГА В ДЕНЬ І ВНОЧІ

СЕМЕН П. КАНЯ Український ПОГРЕБНИК Цілий похорон навіть за 433 STATE ST., PERTH AMBOY, N.J. Phone: P.A. 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН! УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ Обслуга шпра і чесна. Main Office: 383 MORRIS AVENUE, cor. Springfield Ave. NEWARK, N.J. Phone: Essex 3-5347

Branch Office (Філія): 969 SOUTH BROAD ST., TRENTON, N.J. Phone: Trenton 8588

ІВАН БУНЬКО УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК заряджує погребам по ціні так низькій як \$150 Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO Licensed Undertaker & Embalmer 437 E. 5th ST., NEW YORK CITY. Dignified funerals as low as \$150. Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАПІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В БРОНКСІ, БРОУКЛІНІ, НЬЮ-ЙОРКУ І ОКОЛИЦАХ 129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE, (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y. Tel.: Melrose 5-6577

ВЯЧЕСЛАВ БУДИНОВСЬКИЙ НЕБІЖЧИК ХОДИТЬ

Історичне оповідання про пікаві шпихетський й купецкий інтриги з часів, коли історична Польща правила Україною, а турки правили наддніпрянською на неї на грабід.

ЦІНА 75 ЦЕНТІВ. "SVOBODA" 81-83 GRAND STREET, P. O. BOX 346 JERSEY CITY, N. J.